

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal

méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A pálya-választásról.

(Írás a szülőkhöz)

Evről-évre kísért társadalmi életünk eme nagy kérdése. Örökös töprengés és aggodalom fogja el az embert, valahányszor arra gondol, hogy minő pályára adja gyermekét, melyen jövő boldogulását inkább biztosíthatná és e gondoskodás szoros kapcsolatban van az iskolai év befejeztével. Most válik majd meg, kiből lesz suszter, szabó, kovács, lakatos, kéményseprő inas, ki lesz kereskedő tanonc, ki hagyja félbe tanulmányait és segédkezik apja birtokán a gazdálkodás vezetésében, avagy ki folytatja tovább tanulói pályáját.

Hogy a pálya-választás kérdése és a tanév befejezése olyan szoros összefüggésben vannak egymással, azt nem a természet rendje követeli, hanem az emberek társították e kettőt.

Csak nem sokkal ezelőtt is a pálya-választás nem sok gondot okozott a szülőknél. A mágnás, a földes-úr fia, gimnáziumi tanulmányai befejeztével az egyetemre ment, a kisbirtokos gyermeke hivatának lett, a földművelő, iparos és a kereskedő fia pedig rendszerint apja foglalkozását követte, apja örökébe lépett.

Ezen rendszer mellett — mert a különböző foglalkozási ágak egymástól eltérők voltak — kevés gondot okozott az, hogy fiaink számára minő életpályát válasszunk. Kiki beérte azzal, amivé lett, megelégedetten élt, igényei sem voltak nagyok.

De ez a hajdani boldog kor már régen letűnt s a mostani keserves küzdelem közepette ezer meg ezer nehézséggel kell a pályát választónak megküzdnie, a régi jobb időket már csak hírből ismeri.

Napjainkban a pálya-választás kérdésének eldöntésében, az iskolában a tanév végén kapott bizonyítvány az irányadó s mióta ez a kérdés dominál, azóta egyebet sem hallani ilyenkor — június táján, — mint: »Ugy készülj, hogy elégtelent nekem haza ne hozz, mert aztán egy percig sem járhatlak tovább iskolába.« stb.

A mióta olyan tömegesen tódulnak a gimnáziumba, a real- és polgári iskolába ifjaink, azóta se szeri se száma azon kisebb rendű hivatalnak, melyekbe csak a középiskola négy osztályának elvégzése kvalifikál. A hol ezelőtt csak arra voltak tekintettel, hogy az alkalmazott állomáshelyén jól megállja a helyét, s nem vették figye-

lembe, hogy járt-e iskolába vagy sem, hogy hány osztályt végzett: ott ma először is a bizonyítványt kéri s egészen másodrendű dolognak tekintik azt, hogy meg tud-e majd kötelezettségének felelni.

Nagy baj ez, ezt már-már az egész ország tudja s boldog boldogtalan csak bizonyítvány után törtet. Hát ez így nagyon szomorú, beteges állapot s hova-tovább távolodunk: annál több küzdelemünkbe fog kerülni megélhetésünk.

Bámulatos dolog, hogy míg iparunk és kereskedelmünk fejtelten, kezdetleges volt, addig a szegény ember fia mindig, vagy legalább részben ezen pályák felé törekedett, s most, mióta versenyképes iparunk, fejlett kereskedelmünk van, senki sem akar ezekről még csak hallani sem, mindenki hivatalnokká, tudóssá szeretné magát ki képeztetni, még a legutolsó napszámosgyerek is, akár van-erre való tehetsége, akár nincs.

Ez éppen a szomorú jelenség nálunk. Mig külföldön iskolákat végzett fiatal emberek mennek iparosi és kereskedői pályára: addig nálunk a kettőt csak az utolsó mentsvárnak tekintik s csak arra jó, hogy vele mumusként a gyengebben tanuló gyermekeket megijesszük s a gyakorlati életpályáktól elriasszuk. Ha a gyermek nem jól tanul, rájlesztünk, hogy a tanév végén mesterségre adjuk, miáltal minden mesterség iránt félelmet gerjesztünk benne s bármilyen gyakorlati pályára adjuk is később, azt csak büntetésnek fogja tekinteni és igen helyesen, mert csak azzal szoktak valakit ijesztetni, mivel egyúttal büntetünk is, tehát a gyermek egészen jól okoskodik, ha minden mesterséget büntetésnek tart.

Pártoljuk a honi ipart! Ez most a jelszó, de csak úgy szépen hangzó, cifra írázis, minden belső tartalom nélkül. Hogyan pártoljuk a hazai ipart, mikor irtóznak tőle ugyannyira, hogy még gyermekeinkkel sem sajátítatjuk el. Nem, nem ez volna a módja az iparpártolásnak, hanem az, hogy a nagyhangú reklámok helyett törekedjünk mi magunk is azt eltanulni és tökéletesíteni.

A társadalmi osztályokban uralkodó elegületienség e téren is érezhető.

Az iparos — áthatva azon sok keletlenlenségtől, melynek az élet küzdő terén ki van téve — elhatározza, hogy fiából bármi legyen is, csak iparos nem és ez ellen a legvégsőig képes

küzdeni. Az iparos és kereskedő a maga foglalkozását kevésre becsüli, kevésnek tartja, többet, nagyobbat akar gyermeke számára biztosítani.

Most lássuk, hogy az iskolai tanulmányokkal párhuzamosan miként módosul a szülők gondolkodása is!

1. A gyermek belekerül az elemi iskolába. Jól tanul. Ha a négy osztályt elvégezte, beadják a főgimnáziumba, vagy realiskolába, onnan pedig az egyetemre megy és kész az életpálya.

2. A gyermek közepes tanuló. Az elemi iskolában jól tanul ugyan, de középiskolában már határozottan gyenge tehetségnek mutatkozik, noha az akarat meg van benne; ilyenkor a szülő próbál vele egy-két évet, fut, szaladgál az érdekében, majd kiveszi s beadja a középiskola levelező csatornájának tekintett polgári iskolába; feltéve hogy itt nagynehezen boldogul, akkor elvégeztetik vele a felső kereskedelmi iskolát, vagy a tanítóképző intézetet s ennek is meg van a kvalifikációja.

3. Harmadik és utolsó eset az, midőn a gyermek vagy nem akar, vagy nem tud tanulni, mikor még a polgári iskolában sem tudnak vele boldogulni. Most már igazán nincsen más hátra, mint az iparosi és kereskedői pálya. Tehát ez idő szerint, jobb dolgot híján, csak az iskolából kiselejtett, a tanulásra alkalmatlan elemek kerülnek mesterségre s hogy ezek a gyenge tehetségek még nagy fáradozás árán is, valami nagyszerűt és tökéleteset nem fognak produkálni, azon az elmondottak alapján ne is csudálkozzunk.

Büntetés lesz a mesterség az ifjú előtt örökké, hová ifjúkori megfontolatlansága, tehát önhibája következtében jutott és ezen mindvégig alig van Isten áldása. Mindebből tehát az következik, hogy nem így kell felfogni a pályaválasztás fontos kérdését. Meltánylandó ugyan minden embernél az a törekvés, hogy fiából tanult embert neveljen, de erőnek erejével erre törekedni, az már kárhoztatandó.

A gyermekek pályaválasztásánál a gyermek egyénisége, rátermettsége legyen irányadó. Egyik gyermek fúr, farag, a másik rajzol, más ismét más kezűgyesítő foglalkozással szeret inkább bibelődni, mivel egyúttal jelét adja annak, hogy ilyenfajta mesterségre van több hajlandósággal; az ilyet nem is kellene az elméleti tudományokra erőltetni.

A középiskola négy osztályának elvégzése után, a tovább tanulásra

nem hivatottak azonnal mesterségre adandók, így aztán értelmes és képzet iparosokat nevelhetünk és egy fokka több biztosítékot kapunk arra, hogy hazánk ipara a tökéletesülés felé közeledik.

Az igen tisztelt szülőknek nem adhatunk tehát más tanácsot, csak azt, hogy ha látják gyermeküknek a tanulásban tanusított gyenge előmenetelét, ne erőszakolják hiába, ne járjanak a tanár nyakára, hanem vegyék ki az iskolából, szabadítsák meg az iskolát egy felesleges nyúgtól és ne szaporítsák a bukottakat.

A nagy társadalomban minden foglalkozási ág egyaránt fontos és megbecsülendő, tekintet nélkül arra, hogy mi az; tehát az iparos, kereskedő, földművelő, hivatalnok stb. egyaránt tiszteletre méltó, ha társadalmi hivatásának igazán megfelel.

A tanult ember ma már sok is, annyi a középfokú iskola, egyik-másik olyan népes, hogy csak úgy özönlik bele az ifjúság s ha az iskolából kikerülnek, elől kell a küzdelmet kezdeniök, mert nem kapnak alkalmazást. Egy-egy állásra százával pályáznak az érettségi vizsgálatot tett ifjak. Nagyon sokan éveken keresztül csekély 50—30 frt havi fizetésért kénytelenek dolgozni s még így is meg kell, hogy elégedjenek, mert nem lopják a napot télen.

A szentesi intepellációk sorsa.

Molnár Jenő dr., Sima Ferencz kegyelméből Szentes város képviselője nem mondhatja el magáról, hogy ő közéleti szereplése valami szerencsés volna, mert a derék honatyja, ahogy a száját odafönt szóra nyitja, vagy neveltségessé lesz, vagy kikap.

Most ez az utóbbi eset esett meg vele. A multkoriban meglette S i m á n a k a szüveségét, hogy két dologban is interpellált. Az egyik interpelláció szolt a belügyminiszternek, hogy van-e tudomása, miszerint V a d n a y főispán nem lakik Szentesen és elhanyagolja a megyét; — a másik meg szolt az igazságügy miniszternek, hogy el akarja-e rendelni a fegyelmi eljárást P a l l a i albíró és a szentesi járásbírószék ellen azért, amiert azok elég vakmerők voltak, adósságok fejeben szoros zár alá vétetni a S i m a nyomdáját.

Erre a két interpellációra f. hó 12-én felelték a miniszterek és alaposan kiporolták szerzetvisztelt képviselőnket.

S z é l l Kálmán belügyminiszter miniszterelnök ugyanis azt felelte, hogy a tényállás nem felel meg az interpellációban felhozottaknak, mert Csongrád megye főispánja május 15-től-dec. 31-ig Szentesen lakik állandóan és ott háztartást is visz, január 1-től május 15-ig szinten ott lakik, de nem ott visz háztartást, azonban minden közg. bizotts. gyűlésen személyesen elnököl és ellenőrzési teendőit állandó éber-séggel gyakorolja. A miniszter — a hozzá érkezett panaszok folytán még mult évi novemberben megvizsgálattatta a vármegye ügykezelését s azóta is tartottat itt vizsgálatokat. A közpénzek megvén és községekben rendszeren kezeltetnek és sehol hiány nem találtatott; a községek költségvetései a megyén mind kerestulmentek, a zárószámok ugyanitt rendszer időben fölvizsgálatok, hátramaradás nem volt. Nem derült tehát ki semmi olyas, ami a főispán ellen a köztársaságmulasztás, vagy a hanyagság vádját igazolná és a május hó 4-én tartott meggyűlés épp ezért méltán is szavazott egyhangulag elismerést és köszönetet a főispánnak.

Altalában megjegyzi a miniszter, hogy a törvény nem rendel a főispánokra kötelezőnek a meggyűlés székhelyén való lakást, — ő mind amellet megköveteli ezt, s így szabadságot is kérnek, ha onnan hosszabb időre távoznak, mi-

után különben állandó éber ellenőrzést gyakorolni nem lehet.

Majd M o l n á r Jenő arra a kijelentésére, hogy ő a miniszterelnökben nem kételkedik, csak érélyében, megjegyzi a miniszterelnök, hogy nem sokat ad arra, mely véleménnyel van a derék honatyja az ő érélye fölül. Mert ő, ha panaszok érkeztek hozzá Csongrádból, azokat elfogulatlanul vette szigorú vizsgálat alá, de arról nem tehet, hogy a vádakkal szemben a főispánnak kell igazat adnia. Az eljárást nem szabhatja a M o l n á r Jenő guszásához, hanem a törvényes igazsághoz, akár tetszik ez valakinek, akár nem. (Es a t. Háznak bizony nagyon tetszett.)

Kise heverte jól derék honatyánk ezt a kis elpöföltetést, közvetlenül rá az igazságügy-miniszter felett a másik interpellációjára és nem kevésbé érzékenyen porolta ki a derék interpellátort.

Kijelentette a miniszter első sorban is róviden, de velősen, hogy n e m h a j l a n d ó sem a szentesi járásbírószék ügyvitelét egy kiküldött magasabb rangú tisztviselője által megvizsgálatni és n e m h a j l a n d ó fegyelmi eljárást se elrendelni P a l l a i Zoltán albíró ellen, mert egyetlen panaszpont sincs, mely részéről az ilyen eljárást indokolná. Mert igaz, hogy Szentesen lefogáltak egy nyomdát adósságok fejeben, — ellenben nem igaz, hogy a nyomdafelcserezés olyan műhelybeli eszköz volna, melyet a végrehajtási törvény értelmében lefogalni nem volna szabad, — ezt — mint ügyvédnek, M o l n á r n a k is tudnia illenék.

Hogy pedig a bíró a lefogalt nyomda ügyében indított igénykeresettel szemben mint döntött: ez bírói felfogás dolga, mely ha nem volna helyes, az illetőknek mindig módjukban van törvényes jogorvoslattal élni. Az adott esetben azonban — így szól a miniszter, a bírói felfogás egészen korrektnek mutatkozik és éppen azért nincs ok rá, hogy fegyelmi eljárást rendeljen el ellene.

A miniszter ezután arra kéri a képviselőket, hogy jövőben ilyes panaszokkal, miknek rendes jogorvoslati útjuk van, ne zaklassák interpellációk formájában a Ház turelmét.

Végül érélyesen visszautasította a miniszter az interpelláló azt a vádját, mintha a kir. táblához Szegeden hibába intéznének föllebbezések, mert nagyon közel esik Szenteshez. Ö m i n t, hogy ilyen nyilatkozatoktól jó lesz tartózkodni, mert ez visszaélés a szolas szabadsággal, bár meg van győződve róla, hogy ez nem szegi munkakedvét a szegedi kir. tabla bírónak. — Erre általános kacaj tört ki a Házban és M o l n á r Jenő le volt tárgyalva.

Városi közgyűlés.

Nem mulhatott el tollünk interpelláció nélkül ez sem, a f. hó 11-iki városi közgyűlés és ki interpellált volna más, mint F ü s t i M. Lajos ifjonti városatya, aki magába szedi az ő külön pártuságából az ott felhalmozott gyujtóanyagot, hogy aztán így közgyűlés alkalmatosságakor egy-egy interpellációt, — mely a masminémű röppentyűk módjára mindig kártélt nélkül is pukkan szét, — magából kieresztgessen.

Párosával szakítani a virágot, — erre tanjt a népdal és F ü s t i Molnár Lajos e tanítás nyomán most is egyszerre két interpellációt adott elő. Az egyik vonatkozott arra, hogy miért nem tett még jelentést a polgármester a szegedi kiállításra kiadott 500 frtról, a másik meg arra volt kíváncsi, letette-e a Petőfi szálló bérlője az ovadékokat vagy nem? A polgármester röviden felelt ezekre a kérdésekre s aztán áttért a napirendre.

M u n k á c s i Mihály művészi érdemeit, a lángelkű művész nagyságához méltóan tárta elé egy polgármesteri előterjesztés, melynek indítványa alapján a város képviselőtestülete jegyzőkönyvében kegyelttel örökítette meg ezen érdemeit és egyúttal 100 koronát szavazott meg a művésznak állandó országos szobor költségeihez való hozzájárulásként.

Ezután egész sora a gyászos megemlékezésnek következett. A polgármester ugyanis előterjesztést tett arról, hogy az elhunyt B a b ó s Sándor virilis és T e m e s v á r y Antal választott képviselők helyére kiket hivott be a képviselőtestületbe soros póttagui, aztán

bejelentve F a r k a s Mihály elhalozását és azt, hogy az elhalt polgártársunk milyen nagylelkű alapítványt tett a szegényalap javára, — indítványozta, hogy e haláleset felett érzett mély fájdalomt a közgyűlés — az elhalt érdemeinek méltatása mellett örökítse meg jegyzőkönyvében is a képviselőtestületet és úgy F a r k a s Mihály, valamint korábban elhalt neje és mindazok neveit, kik eddig a város iránt hasonló nagylelkűséggel voltak, egy aranykönyvbe foglalja, azonkívül ugyanezek neveit a közgyűlési teremben, díszes keretbe foglalva, függessze ki. — Mindez indítványok egyhangulag elfogadtattak.

A különböző bizottságokban, T e m e s v á r y Antal halálával megüresedett tagsági helyeket töltötték ezután be. Iskolaszéki tag lett V a r g a Béni, a háztartási szakosztály tagja C s ö s z i Béni, a jogügyi bizottságé K ö r t v é l y e s s y Sándor, a kertészeti bizottságé B u r i á n Lajos és a gyámügyi bizottság tagja V e c s e r y János.

Ezután S i p o s Antal h. adópénztári ellenőrnök adtak meg a kért 2 havi és Ö n o d y Károly árvaszéki ülnöknek a kért 6 heti szabadságot.

Feszült érdeklődéssel várták az erre következett ügyet, az aszfaltútépítések fölvizsgálatáról és a költségek leszámolásáról szóló jelentést.

N o v o b á c z k y Győző olvassa fel az összes idevonatkozó hivatalos okmányokat, melyekből kiderül, hogy az egész útépítés minden tekintetben korrektül folyt le, hogy az olyan nagyon kifogásolt téglabeton, műszaki vélemény szerint jobb, mint a kavics beton és hogy ezek szerint csak a téglabeton és kavicsbeton közt mutatózó árkülönbözetet, összesen 400 nehány forintot kell és lehet a vállalati összegből levonásba hozni. Mindezen szakértői fölvizsgálat alapján javasolja úgy az eljárt fölvizsgáló bizottság, melyben parttekintet nélkül voltak bent a képviselők, valamint a gazdasági szakosztály is teljes egyértelműséggel, hogy a vállalkozó vállaltai összege, a jelzett levonásokkal, kifizetessék.

S z e d e r János szolt csak a kérdéshez. Erős színekkel világitotta meg, hogy az elvukult pártzenvedély miképen fuja fel nálunk ezt a kérdést és használta ki közbeesülésben álló tisztviselők meggyanúsítására. Ideje, hogy ezt a kérdést kivégezzük a napirendről és épp ezért nemcsak azt indítványozza, hogy a javaslat egyhangulag elfogadtassék, de azt is, hogy a közgyűlés úgy a polgármesternek, mint N o v o b á c z k y gazd. tanácsnoknak ez alkalmából jegyzőkönyvíleg szavazzon bizalmat, ami meg is történt a nélkül, hogy csak egy szó ellenvetés is hallatszott volna ellene.

Most az aszfaltút építési költségének fedezése ügyét kellett elintézni. A kérdéshez S z e d e r János, B á n f a l v i Lajos és C i c a t r i c i s Lajos dr. szoltak hozzá, utóbbi igen helyesen mutatva rá arra, hogy a pénzpiac előreláthatóan még hosszabban eltartó kedvezőtlen helyzete dacára is, előnyösebbnek látszik már most amortizációs kölcsönnel fedezni a költségeket, a hazai első takarékpénztár most már előnyösebbé vált ajánlata alapján. Indítványára egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy a polgármestert a kölcsön kötvényének a szükséges összeg erejéig való kiállítására felhatalmazza. E kötvény egy rendkívül városi közgyűlésnek lesz jóváhagyás végett bemutatva s aztán megkeresik a vármegye vezetőségét, hogy az ügy sürgősségéie való tekintettel, szintén megyei rendkívül közgyűlést hívjon majd össze, a hozandó határozat jóváhagyása végett.

Az építési szabályrendelet számos fogyatkozásnak módosítását többfelől kércimeltek s minthogy a képviselőtestület is tudatában van e fogyatkozásoknak, a szabályrendelet módosítási tevének kidolgozását egy bizottságra bízták.

Ezután C i c a t r i c i s Lajos dr. indokolta meg újból magvas, szép beszédben azt az indítványát, mely új házihelyek kiosztását célozza. Az indítványt egyhangulag elfogadták és a tervezet kidolgozását a gazdasági és pénzügyi szakosztályokra bízták.

S c h l e i e r István h. adóügyi tanácsnok az az előterjesztése, hogy az adóvéghajtók számát szaporítani kell, hosszabb vitára

adott alkalmat, melyben részt vettek: Cicatrix Lajos dr., Bánfalvi Lajos, Szedler János és mások. A vita eredménye az, hogy az előterjesztésben foglalt kérelmet a képviselőtestület nem teljesíti.

Az ez után hátralevő ügyeket aztán, különösen miután azok egy részét, mert bizottságilag előkészítve nem is voltak, a napirendről levették, már sokkal gyorsabb tempóban intézte el a közgyűlés.

Egy megszavaztak Brazarattó János számtisztnek 50 frt pótdíjat, ellenben a többi, hasonló szellemű kérelmezőt elutasították.

Délután 1 óra felé járt az idő, mikorra az egész tárgysorozat el volt tárgyalva és a polgármester a közgyűlést berkeszthette.

Ujdonságok

Szentes, 1900. június 14.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 26-án délelőtt 10 órakor tartja a havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében.

— **Jogerős fegyelmi ítélet.** Ludrovai Tóth István volt csongrádi bíró, másodfokon is hivatal vesztésre ítélte a várm. közig. bizottság fegyelmi választmányja. A nevezett bízó azonban nem nyugodott meg ebben az ítéletben és fegyelmi ügyének fölvizsgálását kérte a belügyminisztertől. A belügyminiszter — egy, a vármegyéhez a napokban leérkezett rendeletével visszautasította Ludrovai Tóth István ezt a kérelmét és ezzel a hivatalvesztésre szóló fegyelmi ítélet most már jogerősre vált. A bírói állás pedig Csongrádon ily módon megürsedett és választás útján véglegesen betölthető lesz.

— **A halászlai társulat közgyűlése.** A Csongrád-Szeged közt levő tiszai öblözet érdekeltiségében alakult halászlai társulat, július hó 3-án közgyűlést tart Szentesen.

— **Iparosok figyelmébe.** A kereskedelmiügyi miniszter f. évi 28613. IX. számú és a honvédelmi miniszter 28645. VII. számú leirata szerint, az évben 29000 pár lábbeli és pedig 12000 pár bakancs és 11000 pár barna pamutvitorla szövetből való könnyű cipő lesz a hazai kisiparosoktól beszerzendő. A szállításhoz való részvétel feltételei között főleg az tartandó szem előtt, hogy a szállításhoz ipartestületi kötelekben álló kisiparosok és azokból álló szövetkezetek, vagy alkalmi szövetkezetek vehetnek részt, az utóbbiak csak akkor, ha tagjai valamely ipartestület kötelekben állanak és egyetemes nyilatkozatot tesznek arról, hogy a munkát saját műhelyeikben tartoznak teljesíteni. A bakancsok páronként 9 korona 70 fillér megállapított egységi árak és a könnyű cipők páronként 8 korona 32 fillérben határoztattak meg. A cipők jövő 1901 év március hó végéig a budapesti honvéd főruhárktárban lesznek átadandók, a kereseti összeg azonban, netalán történendő előbbi beszállítás esetén is, csak 1901. évi január hó első felében fog kifizettetni. A szabályszerűen fölbélyegzett ajánlatok legkésőbb folyó évi július hó első napjáig, az ipartestületek útján, a szegedi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be, mivel a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A honvéd főruhárktárban a könnyű cipők és bakancsok hitelesített mintái bárki által megszerezhetők.

— **Tanárok és kereskedők.** Érdekes panasz ment Csongrádról a közoktatásügyi minisztériumhoz, onnan pedig vármegyénk kir. tanfelügyelőjéhez. Csongrádon ugyanis a közelmúltban háborúság ütött ki a tanárok és kereskedők közt. A háborúságot a kereskedők indították a miatt, hogy a tanárok, egyéb állami hivatalnokokkal egyetértve, fogyasztási

szövetkezetet létesítettek. Bármire is van most szükségük Csongrádon az állami tisztviselőknél és tanároknál, azt mindenkor a saját szövetkezetükben szerzik be, ez által pedig érzékeny kárt szenvednek a csongrádi kereskedők. Nem régebben aztán a kereskedők egyesültek a tanári szövetkezet megbuktatására. A háborúskodást azzal kezdték, hogy feljelentették a közoktatásügyi miniszternél azt a két tanárt, akik mint pénztárnok és mint titkárok működnek a szövetkezetnél. Azt kérdezik a csongrádi kereskedők a minisztertől, hogy összeegyeztethetőnek találja-e a tanári méltósággal azt, hogy a tanár egyben szatócskodjon is. A följelentést a miniszter, véleményadás végett leküldte vármegyénk tanfelügyelőjéhez. Terjengő a Gyula kir. tanácsos tanfelügyelő aztán — mint értesülünk — a tanárok védelmére kelt és a kereskedők ellen foglalt állást. Ugy terjesztette fel a miniszterhez a kereskedők följelentését, hogy azt aligha veszik egyáltalán tárgyalás alá. A tanfelügyelő helyesli, hogy a csongrádi tanárok, érdekeik biztosítására, szövetkezetet létesítettek és csak dicsérrel szól a tanárokról, akik a szövetkezet vezetését a kezükbe vették. Csongrádon most persze tanárok és kereskedők egyformán nagy érdeklődéssel várják, mi lesz ebben az ügyben a miniszter döntése.

— **Öngyilkos asszony.** Egy betegeskedő asszony dobta el magát az életet melynek szenvedését gyenge lelke — úgy látszik — elviselni képtelen volt. Dóczy Imréné Déli Nagy Mária az öngyilkos asszony neve. Kint lakott családjával a Nagyhegyen, a szőlők közt levő házukban és csak néhány hete, hogy gyermeket szült; még tel sem épült gyermekágyából, honnan egyenest a halálba menekült. A napokban a szerencsétlen asszony féjta kapálni ment ki a szőlőbe. A hónapok óta tüdőbajos asszony mellett csak az ápolónő, Kórom Zuzsanna maradt. De azt is elköltözte magát azzal az ürüggyel, hogy nem elég hideg az otthon levő víz, hozna neki egy jó hideg italt a valót a szomszédból. Mint hogy a beteg hozzátartozói előtt soha semmit nem említett sőt tervéről, az ápolónő gyanútlanul teljesítette a kérését, elment a vizért, de mire vissza jött, a beteget már nem találta. Keresni kezdte mindenfelé a ház körül, míg végre a kút mellett meglátta egy ott maradt nyakkendőjét. Ez vezette nyomra; arról tudta meg, hogy a szerencsétlen a kútba ugrott és ott is lelte a halálát. Kiáltásra összefutott a szomszédok, ki is emelték de már csak a hulláját Dóczy Imrénének, a kút vizéből. Mint hogy semmi kétség nem forog fent az iránt, hogy a szerencsétlen asszony öngyilkos lett, a hulla felboncolását mellőzve temették el.

— **A putrik ellen.** Szentes város képviselőtestülete, egyik legutóbb tartott közgyűlésében nemcsak elutasította több egyén azt a kérését, hogy nekik a nagyvölgy-parton putrihelyeket adjanak, hanem elhatározta a meglévő és engedély nélkül épült putrik lebontatását is. E közgyűlési határozat végrehajtásában a városi tanács utasította a rendőrkapitányságot, hogy a városi adóhivattal és mérnökkel együttesen eszközölje a meglévő putriknak hátszám szerint való pontos összeírását, tartson vizsgálatot és ennek alapján jelölje meg azokat a putrikat, melyek engedély nélkül épültek és 45 napos záros határidő alatt teljesen elő javlatot a jogtalanul keletkezett földnyakak lebontására nézve.

— **Az utolsó községjegyzői vizsga.** Csongrád-vármegye jegyző-szigorló bizottsága előtt f. hó 26-án községjegyzői vizsgák kezdődnek. Aznap lesz az írásvizsga, a következő napon a szóbeli vizsga. Az utolsó községjegyzői

vizsga lesz ez vármegyénkben, a most gyakorlatban levő rend szerint, mert most már bizonyos, hogy a képviselőház még a nyári szünet előtt letárgyalja az új közigazgatási és jegyzői tanfolyamról alkotott törvényjavaslatot, mely ezek szerint már a nyári folyamán törvényerőre emelkedik, úgy, hogy onnan túl csakis ezt a tanfolyamot sikerrel végzett egyének tehetnek majd, — magánál ezen új intézménynél jegyzői vizsgát, mely aztán az egész ország területére képesíti az illetőket a községi jegyzői állásra.

— **Álarcosbál Horgoson.** Az idén farsangkor nagy népalarcosbálat rendezett Horgos vidéki fiatalasága s a bál Herédi János suszter is megjelent. Megjelent nagy örömet okozott a fiatalaság körében, amely nem ősmerte a biblia amaz intélmét: »A csúfolkodóknak elnyelve paraszat tegyetek, hogy kigésszék tövestől azt.« Szóval mindenfelől rácsiripeltek a suszterre:

— Nyehó! Csizri! Csizlik! Csizirágó! Nyehó ne!

Herédi éktelen dühbe jött e csúfolódásokra és egy szta ncsó János nevű legényt jól összeretemtettézt. Szta ncsó emiatt becsületsértési pört indított Herédi ellen, aki viszonylat emelt panaszolva ellen. A szegedi járásbírósg tartotta meg az álarcosbáli tárgyalást, melyen kitűnt, hogy nem Szta ncsó csúfolta a susztert, hanem a tanuk. Így most azok ellen indít pört a megsértett cipész.

— **Tilalom a sertések utcán legeltetésé ellen.** Hogy a sertésvesz gyanúja merült fel egyes sertésmegbetegüléseknél a városban, a rendőrhatalóság szigorú tilalmat adott ki arról, hogy senki sertéseket az utcán szabadon hajtani, az utcák hosszát legeltetni, vagy a sertésdögöt az utcái árokba kidobni ne merszelje. Dobszóval hirdették ki a napokban város-szerte ezt a tilalmat, ami nagyon üdvös intézkedés ugyan, de csakis abban az esetben, ha a rendőrhatalóság közegei lelkiismeretesen figyelik is, hogy annak hatása legyen és magya a hatóság kiméletlen szigorral fogja büntetni a tilalom ellen vétőket.

— **Agyonlőtte a cimboráját.** Bizony ez vadasszerencsétlenség volt. Ba csó-Bihari Mihály jómódú földesgáza nyulvadászatot rendezett szegedi birtokán s többek közt Terjék János barátját is meghívta. Vadászati közben Ba csó-Bihari Mihály belesett a Királyér szaraz medrébe, ahonnan kiáltott Terjéknek, hogy húzza ki. Terjék a fönyújtott vadászfényrel húzta kifelé a cimboráját, e közben azonban a puska eldőlt és a 20 éves Terjék Jánost agyékban összeroncsolta. menten megölte. Ba csó ezt a gondatlan sértés okozott emberöléssel vádolta az ügyészség és a törvényszék a f. hó 8-án tartott tárgyaláson el is ítélte 6 hónapi elzárásra. A vádlott és védője ezt az ítéletet megfellebbezték.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálatára** Kruspér Pál kir. főmérnök és az államépítészeti hivatal főnökének elnöke alatt Szegeden szervezett bizottság, vizsgálat 1900. évi június hó 23-án du. 3 órakor kezdve, a m. kir. állományú szegedi szivattyú-telepen fogja megtartani, miről érdekeltek azon figyelemmel értesítetnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó — kellően bélyegzett s felszerelt kérvényeket, a fent megnevezett bizottsági elnökél (Szeged, Posta-palota) kell megelőzőleg benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Különös kemény fej.** A dorosmai nagykorcsában farsangkor rendezett általános verekedés hozta a világ tudomására azt az érdekes körülményt, hogy még olyan emberfej is létezik, amely keményebb a söröspalacknál. Ennek a különös kemény fejnek Fara gó János legény a tulajdonosa, aki a korcsában útni kezdte Bódor István. István bátyja, Bódor János észrevette az őcsce szorongatott helyzetét és hogy Fara gó t értelmetlenül tegye, fölugrott a padra s a tömeg feje fölött egy telt sörös-

palackot vágott F a r a g ó fejézh. A palack a legény fején derekban ketté tört, de a fejnek semmi bajt nem okozott, még daganat se kelt föl az ütés helyén. Ez a veredékes a szegedi járásbírósg elé került, mely néhány legényt, szilaj erkölceieit 5—5 napi elzárásra s 10—10 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Vásárok.** Békés-Csabán az ideai tavaszi országos vásár f. hó 29-én, 30-án és július 1—2-ik napján lesz. A vásárra vészmentes helyekről mindenféle lábasoszságot, tehát sertéseket is lehet felhajtani. Békés-község előjáróságától ellenben az az értesítés jött a hatósághoz, hogy a f. hó 18-iki sertésvásár, a fellépett sertésvásárra való tekintettel, elmarad. Dorosmán pedig f. hó 29-én lesz az ideai nyári országos vásár megtartva, melyre vészmentes helyekről szintén felhajthatók sertések is.

— **A képeslevelezőlap kiállításán lévő összes újdonságok, nem csak a sablonszerű képeslevelezőlapokat, hanem igen finom kivitelű, a grafikai művészet valóságos remek műveit, színyomatban és aczélmetszetben igen olcsó áron lehet venni Untermyller Ernő, Petőfi-szállodai könyvkereskedésében. Mindig új speciálislistások!!!**

* **Az éhhalál.** Az éhhalál a legszörnyűbb a mi létezik, lassan és fenyegetően közeledik és hatása már jóval az agónia előtt mutatkozik. S fájdalom, a civilizált országokban még elég gyakran fordul elő a halál e neme. Nemcsak azok köréből szedi áldozatait, kik oly szegények, hogy már kis kenyérrre se jut nekik, hanem gyakran a gyomor idezi elő az éhhalált. Mert nem elég az enniváló, meg is kell emésztetni. Szerencsétlen az, ki komoly bajban szenved, hogy a legsekélyebb táplálékot sem képes magához venni és nem ismeri az eszközt, a melylyel betegségéből kigyógyulhat. Gyakran megtörtént már, hogy egy-egy ember éhenhalt, mert gyomra minden táplálékot visszautasított. Ha ez a betegség mutatkozik, rögtön el kell vágni fejlődésének minden útját, mert nemcsak, hogy óriási fájdalmat okoz, de a test úgy elgyöngül, a vér oly kevés lesz, hogy teljes fölözslést okoz. Az egyetlen mód, amelylyel a betegség fejlődését megakaszthatjuk, hogy oly szert alkalmazzunk, mely a vért helyreállítja. Ilyen a Pink-pilula, a mely hasonló esetekben barmutalás eredményt ért el. Számtalan évről tanuskodó levél közül a következő levelet, Schwartz de Karvitz Etelka kisasszonyét választottuk ki.

— Tudatom önökkel — írja — hogy a Pink-pilulákat barmutalás eredménnyel használtam. Nem tudtam már, hogy mit tegyek, ennem lehetetlen volt, álomom elhagyott s gyöngye voltam a végleteik s mindig fáztam, nem tudtam soha se fölmelegedni. Az újságokból olvastam a Pink-pilula barmutalás eredményeiről s elhatároztam, hogy próbát teszek vele. Istennek hála, jövővi hatása mihamar érezhető lett s ma mintha nem volnék ugyanaz, kitűnően táplálkozom, jól alszom. egyezőval jól vagyok.

A vért helyreállító Pink-pilula ismét rendszeresítette a vérkeringést, a mi a gyomrot egészségessé tette s így a szegény beteg sok szenvedéstől, talán a haláltól mentette meg. Minden esetben, amidőn a vér elgyengül, a mi különféle betegséget, úgy mint vérszegénységet, sárgaságot, skrofulát, reumát s más betegséget okoz, a Pink-pilula mindig kitűnő eredménnyel használható.

A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban Egy doboz ára 1 fnt 75 kr. és hat doboz 9 fnt. Magyarországi főraktár: **TÓRÓK JÓZSEF** gyógyszerárban, Budapest Király utca 12.

Selyem-damaszt-ruha 9 fntől felébe — 12 meter 1 postabér és vámentesen szállítva! Minik postafordultalval küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 fnt 65 krtig méterenkint Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari-szállító) Zürichben.

Értesítés

A Szentesi ev. ref. egyház által fenntartott elemi iskolák 1899—1900 ik évi záróvizsgái, valamint a gymnasium és a polgári leányiskola ev. ref. növendékeinek vallásvizsgái a következők sorrendben fognak megtartani:

Június 10—én d. e. a gymnasium, d. u. a polgári leányiskola ev. ref. növendékeinek vallásvizsgája.

Június 17-én d. e. a kertészeti vizsga, d. u. torna és női kézimunka kiállítás.

Június 18-án d. e. a központi fiiskola V., VI-ik osztálya vagyis Vattay Vince tanítványai, d. u. a központi fiiskola III-ik osztálya, vagyis Kovács Lajos tanítványai.

Június 19-én d. e. a központi fiiskola IV-ik osztálya, vagyis Sajó Sandor tanítványai; d. u. a központi fiiskola II-ik osztálya, vagyis Német Lajos tanítványai.

Június 20-án d. e. a központi leányiskola I., II., III-ik osztálya, vagyis Terengyei Ferenc tanítványai; d. u. a központi fiiskola I-ső osztálya vagyis Papp Antal tanítványai.

Június 21-én d. e. a felsőpárti leányiskola IV., V., VI. osztálya, vagyis Papp Lajos tanítványai; d. u. az alsópárti leányiskola I. II-ik osztálya, vagyis Szabó Lajos tanítványai.

Jún. 22-én d. e. a felsőpárti leányiskola IV., V. osztálya, vagyis Vargha Ferenc tanítványai; d. u. az alsópárti leányiskola III., IV-ik osztálya vagyis Falubó Sándor tanítványai.

Június 23-án d. e. a felsőpárti fiiskola IV., V-ik osztálya, vagyis Pap László tanítványai; d. u. a felsőpárti fiiskola I. II-ik osztálya, vagyis Kabai Endre tanítványai;

Június 24-én d. e. a felsőpárti leányiskola I-ső osztálya, vagyis Paksi János tanítványai; d. u. a felsőpárti leányiskola II-ik osztálya, vagyis Körtvélyesi Sándor tanítványai

Június 25. d. e. a felsőpárti leányiskola III-ik osztálya, vagyis Varga József tanítványai; d. u. a kísérő vegyes iskola I. II-ik osztálya, vagyis Varga Béla tanítványai.

Június 26-án d. e. a felsőpárti fiiskola II., III-ik osztálya, vagyis Németh Elek tanítványai; d. u. a felsőpárti vegyes iskola I-ső osztálya, vagyis Takács János tanítványainak köz vizsgái.

A kotta ismereti vizsga június 18. 19 és 20-án délelőtt az illető osztályok közvizsgáival együtt tartatik.

A közvizsgák a templomban, a kertészeti és tornavizsgák az illető iskolák gyakorló terein, a női kézimunka kiállítás az egyház tanács-termében tartatik.

A vizsgák délelőtt 8, délután 3 órakor kezdődnek

E vizsgálatokra a presbyterium tisztelt tagjai, a szülők és érdeklődők tisztelettel meg hivatnak.

Szentés. 1900. június 9.

Futó Zoltán,

lelkész, iskolaszéki elnök.

Értesítő.

A szentesi róm. kath. iskolánál az 1900. évi iskolai vizsgálatok a következők sorrendben tartatnak meg:

1900. évi június 17-én, nagymise után az ismétlőnk vizsgája.

1900. évi június 20-án délután 4 órakor kertészeti és gyümölcsfa tenyésztésből.

1900. évi június 21-én délután 4 órakor test gyakorlatból.

1900. évi jún. 22-én délután Bóna Sándor. 1900. évi június 23-án délelőtt Marschalné, délután Bóna József iskolájában.

1900. évi június 24-én, nagymise után ismétlő leányok vizsgája.

1900. évi június 25-én délelőtt Marschal, délután Világi.

1900. évi június 26-án délelőtt Csuppy Mari, délután Bugyi Károly.

1900. évi jún. 27-én délelőtt: Bugyi Antal, délután Rameszdorfer.

1900. évi június 28-án délelőtt Bugyi F., délután Csuppy Róza iskolájában.

1900. évi június 29-én hálaladó isteni tisztelet.

Reggel 8 órakor iparos iskolások.

Boryslavszky László,

egyházi jegyző.

Iskolai értesítő.

A szentesi magy. kir. állami főgymnasiumban az 1899—900. tanév végén tartandó vizsgálatok sorrendje.

Június 18-án délelőtt I. osztályban földrajz és rajz, mértanból.

Június 18-án III. osztályban magyar és latin nyelvből.

Június 18-án III. osztályban magyar, latin s német nyelvből.

Június 18-án délelőtt V. osztályban tört. természetrajz, mennyis.

Június 18-án délután IV. osztályban magyar, latin s német nyelvből.

Június 18-án délután VI. osztályban történet. természetrajz, mennyis.

Június 18-án délután VII. tört. phys. mennyis. s gör. p. r.

Június 19-én délelőtt I. osztályban magy. s latin nyelvből.

Június 19-én délelőtt II. osztályban földrajz s rajz mértanból,

Június 19-én délelőtt III. osztályban történet s mennyiségtanból.

Június 19-én délután II—VI-ik osztályban francia nyelvből.

Június 19-én délután II—V. osztályban énekből.

Június 20-án délelőtt IV. osztályban történet és rajz, mértanból.

Június 20-án délelőtt V. osztályban magyar, latin, német, gör. s gör. p. irod.

Június 20-án délelőtt VI. osztályban magy. latin, német, görög, s görög p. irod.

Június 20-án délután VII. osztályban magyar, latin, német, gör. s gör. p. irod.

Június 18-án délután II—VI. osztályban gyorsírásból.

Június 21-én d. e. I. osztályban természetrajz, mennyiségtan.

Június 21-en d. e. II. osztályban mennyiségtanból.

Június 21-én d. u. III. osztályban phys. földr. s rajz mértanból.

Június 21-én délután IV. osztályban természetrajz s mennyiségt.

A vizsgálatok d. e. 8 órakor, d. u. 3 órakor, az ének és gyorsírás d. u. 2 órakor kezdődik.

Június 29-én d. e. 10 órakor záróünnepély és bizonyítványok kiosztása.

Mind ezen vizsgálatokra és záróünnepélyre a t. szülőket s tanügybarátokat tisztelettel meghívja.

Szentésen, 1900, évi június 16-án.

az igazgatósg.

Irodalom.

A «Vasárnapi Ujság» június 10-iki száma 28 képpel s a következő tartalommal jelent meg: «A párizsi világgkiállításról» (képekkel) Szendrei Janostól. — «La rue de Nations.» Herman Ottóól, képpel: a nemzetek utcája a párizsi világgkiállításán. — «Az időprófétia.» Költemény Léval Józseftől. — Regénytár: «Vásárok szivek.» Regény. Irta Máriafti Dávid. (Goró Lajos rajaival). — «Cougourdan Marius.» Regény. Irta Mouton Jenő. Franciaából fordította Sárosvy Bella. (A párizsi kiadás eredeti illusztrációival). — «Az ósdiák.» Elbeszélés. Irta Patapenko N. J. Oroszból fordította Ambrozovics Dezső. — «A villamos palota csillaga a párizsi világgkiállításán» (képpel). — III. Béla Byzánban.» Dr. Thallóczy Lajostól. — «A párizsi dívatüzletekről» (képekkel). — Három kitüntetett főtisztviselő (Mandy Lajos, Szerényi József. és Halász Ferencz arcképpel). — «Régi diák élet.» — «A svájci falu a párizsi kiállításán» (képpel). — «Egy magyar művész né Bécében» (képekkel Nádai Honkaról). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek. Sakkjáték, Képtalány. stb. rendes heti rovatok.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedeve negy kor., »Politikai Újdonságok»-kal és »Világörök»-vel együtt hat kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap» legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve 2 kor, 80 fillér.

Lapfőmunkács és felelős szerkesztő: **Dr. MATÉFFY FERENCZ**
Társ-szerkesztő **BÁNYFALVI LAJOS.**